

«Պատմությունը երգերում» ամառային դպրոց

2026 թվականի սեպտեմբերի 24–25-ին և հոկտեմբերի 9-ին ԽՍ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ պատմության և հասարակագիտության ֆակուլտետում հաջողությամբ անցկացվեց «Պատմությունը երգերում» ամառային դպրոցը, որի նպատակն էր երիտասարդ պատմաբաններին, ուսուցիչներին, ասպիրանտներին և ուսանողներին ծանոթացնել երգը որպես պատմական սկզբնաղբյուր և հավաքական հիշողության կրող ուսումնասիրելու ժամանակակից մոտեցումներին, ինչպես նաև պատմության դասավանդման մեջ երգի ու երաժշտության կիրառման մեթոդիկային: Դպրոցը կազմակերպվել էր համաշխարհային պատմության և նրա դասավանդման մեթոդիկայի ամբիոնի կողմից՝ ամբիոնի վարիչ, պ. գ. դ., պրոֆեսոր Խաչատուր Ստեփանյանի ղեկավարությամբ: Ծրագրին մասնակցեցին 45 ուսուցիչ, ասպիրանտ և ուսանող:

Ծրագիրը համատեղում էր լսարանային դասընթացները, հեռավար աշխատանքը և գործնական արդյունքների պաշտպանությունը: Դասախոսությունների շրջանակում քննարկվեցին երգի՝ որպես պատմական սկզբնաղբյուրի ուսումնասիրության մեթոդաբանական հարցերը, ազգային-ազատագրական պայքարի և անհատի կերպարի արտացոլումը ազգային ու ժողովրդական երգերում, հայկական պատմական անցյալը ժողովրդական երգարվեստում, քաղաքական վարչակարգերի կողմից երգի օգտագործումը որպես քարոզչության և գաղափարախոսության գործիք, ազգային երգերը որպես ազգային հոգեկերտվածքի, հիշողության և ինքնության արտահայտման միջոց, ինչպես նաև հայ ազգային մասնագիտացված երաժշտության զարգացումը միջնադարից մինչև մեր օրեր: Դասախոսություններով հանդես եկան ՀՊՄՀ ռեկտորի ժամանակավոր պաշտոնակատար, պ. գ. թ., դոցենտ Լիլիթ Մկրտչյանը, պատմության և հասարակագիտության ֆակուլտետի դեկան, պ. գ. թ., դոցենտ Էդգար Հովհաննիսյանը, պ. գ. դ., պրոֆեսոր Խաչատուր Ստեփանյանը, մ. գ. թ., դոցենտներ Հակոբ Թադևոսյանը և Գոհար Մելիքսեթյանը:

Ամառային դպրոցի կրթական մեթոդաբանությունը հիմնված էր ակտիվ և նախագծային ուսուցման սկզբունքների վրա: Գործնական պարապմունքում մասնակիցները ծանոթացան պատմության դասերին երգի ու երաժշտության կիրառման մեթոդներին և դասի պլանավորմանը, որից հետո ստացան առաջադրանք՝ մշակել պատմական երգի ներառմամբ դասի նախագիծ: Հեռավար փուլում նրանք ինքնուրույն և խմբերով աշխատեցին նախագծերի վրա՝ ստանալով կազմակերպիչների առցանց խորհրդատվությունը: Հոկտեմբերի 9-ի եզրափակիչ նիստում մասնակիցները ներկայացրին և պաշտպանեցին իրենց դասի նախագծերը, որոնք քննարկվեցին դասախոսների հետ: Դպրոցը եզրափակվեց հավաստագրերի հանձնմամբ:

Ամառային դպրոցի արդյունքները վկայեցին, որ պատմության, մանկավարժության, հոգեբանության և երաժշտագիտության միջառարկայական

համադրումը զգալիորեն հարստացնում է պատմության դասավանդումը, զարգացնում մասնակիցների՝ երգը որպես պատմական սկզբնաղբյուր քննելու և դպրոցական պրակտիկայում արդյունավետ կիրառելու կարողությունները: Ամփոփելով՝ կարելի է արձանագրել, որ «Պատմությունը երգերում» ամառային դպրոցը լիովին իրականացրեց իր առջև դրված գիտակրթական նպատակները՝ ստեղծելով արդյունավետ հարթակ երիտասարդ պատմաբանների և ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման և փորձի փոխանակման համար:

Summer School “History in Songs”

On 24–25 September and 9 October 2026, the Summer School “History in Songs” was successfully held at the Faculty of History and Social Sciences of Khachatur Abovyan Armenian State Pedagogical University (ASPU). The programme aimed to introduce young historians, schoolteachers, doctoral students and undergraduates to contemporary approaches to studying songs as historical sources and carriers of collective memory, as well as to the methodology of using songs and music in history teaching. The Summer School was organised by the Department of World History and Its Teaching Methodology under the leadership of Professor Khachatur Stepanyan, Head of the Department and Doctor of Historical Sciences. A total of 45 teachers, doctoral students and students took part.

The programme combined classroom sessions, distance work and the public defence of practical results. The lectures addressed the methodology of studying songs as historical sources; the reflection of the national liberation struggle and of the image of the individual in national and folk songs; the Armenian historical past in folk song; the use of songs by political regimes as instruments of propaganda and ideology; national songs as an expression of national mentality, memory and identity; and the development of Armenian professional music from the Middle Ages to the present day. Lectures were delivered by Lilit Mkrtychyan, Acting Rector of ASPU; Edgar Hovhannisyan, Dean of the Faculty of History and Social Sciences; Professor Khachatur Stepanyan; and Associate Professors Hakob Tadevosyan and Gohar Meliksetyan.

The educational methodology of the Summer School was based on the principles of active and project-based learning. In a practical workshop, participants explored methods of using songs and music in history lessons and lesson planning, after which they were assigned to design a lesson integrating a historical song. During the distance phase, they worked on their projects individually and in groups, receiving online consultations from the organisers. At the concluding session on 9 October, participants presented and defended their lesson projects, which were discussed with the lecturers. The Summer School closed with the award of certificates.

The outcomes of the Summer School demonstrated that an interdisciplinary combination of history, pedagogy, psychology and musicology significantly enriches history teaching and strengthens participants' ability to analyse songs as historical sources and to use them effectively in school practice. In conclusion, the Summer School "History in Songs" fully achieved its educational and scholarly objectives, creating an effective platform for the professional development of young historians and teachers and for the exchange of experience.

